

Uchwała Nr XXIX/182/2014
Rady Gminy Wilczyce
z dnia 13 czerwca 2014 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645, poz. 1318 i z 2014 r. poz. 379) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi ” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 501 z późn. zm.)

Rada Gminy Wilczyce
uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021” przyjęty uchwałą Nr 1/2014 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Daromin z dnia 02 czerwca 2014 r., która stanowi załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilczyce.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Leszek Sałata

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XXIX/182/2014 Rady Gminy Wilczyce z dnia 13 czerwca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021”.

Gmina Wilczyce zamierza aplikować o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 lit b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013r., poz. 501 z późn. zm.) pomoc finansowa może być przyznana na realizację projektu kwalifikującego się w zakres udzielania pomocy, wyłącznie jeżeli projekt wpisuje się w Plan Odnowy Miejscowości .

Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021, umożliwi wnioskowanie o przyznanie pomocy finansowej na realizację projektów w niniejszej miejscowości w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz w nowej perspektywie budżetowej PROW na lata 2014-2020.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Leszek Sałata
Leszek Sałata

**RADA GMINY
WILCZYCE**
woj. świętokrzyskie

UCHWAŁA Nr 1/2014
Zebrania Wiejskiego
sołectwa Daromin
z dnia ..... 1.06 ..... 2014r.

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XXIX/182/2014
Rady Gminy Wilczyce
z dnia 13 czerwca 2014r.

w sprawie przyjęcia: „Planu Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021”.

Na podstawie § 5 ust. 1 i 2 statutu sołectwa Daromin (przyjętego uchwałą Nr VI/46/2003 Rady Gminy Wilczyce z dnia 22 czerwca 2003r.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Plan Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014-2021” w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się sołtysowi wsi Daromin.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy Rady Sołeckiej wsi Daromin

1. *Dorowski Janolow*
2. *Patel*
3. *Borowski B.*

Podpis Przewodniczącego Zebrania Wiejskiego:

URZĄD GMINY WILCZYCE
27-612 Wilczyce
powiat sandomierski
woj. świętokrzyskie
tel. (15) 837-72-75, fax 837-72-36

Stwierdzam zgodność odpisu z oryginałem.

Wilczyce, dnia 13.06.2014r.

Podpis *Maria Krakowiak-Kusiś*
SEKRETARZ GMINY

Leszek Salata

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Leszek Salata

Załącznik do uchwały Nr 1/2014
Zebrania Wiejskiego
Sołectwa Daromin
z dnia 02 czerwca 2014 r.

GMINA WILCZYCE

Plan Odnowy Miejscowości Daromin na lata 2014 - 2021

Daromin, 2014 r.

1. WPROWADZENIE.	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.	4
2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA.	4
2.2. RYS HISTORYCZNY.	5
3. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI MIEJSCOWOŚCI.	6
3.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.	6
3.2. ZASOBY KULTUROWE, INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I SPOŁECZNA.	7
3.2.1 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	7
3.3. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA.	8
3.3.1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWEJ LUDNOŚCI.	8
3.3.2. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE W GMINIE WILCZYCE.	8
3.3.3. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI.	8
4. ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO.	9
4.1. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	10
5. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU.	10
5.1. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI.	10
5.2. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.	11
5.3. SZACUNKOWY KOSZTORYS I HARMONOGRAM PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.	14

1. WPROWADZENIE.

Opracowanie planu odnowy miejscowości to wyzwanie, przed którym stanęły wszystkie aktywne społeczności lokalne zaangażowane w działania rozwojowe podejmowane na terenie ich małych ojczyzn.

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Rozwój i odnowa wsi zakłada podejmowanie na jej terenach zróżnicowanych działań z zakresu działalności gospodarczej, kształtowanie w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę warunków życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych.

Plan Odnowy Miejscowości Daromin jest dokumentem strategicznym opracowywanym dla wsi Daromin, gm. Wilczyce.

W skład tego dokumentu wchodzi:

- charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowany projekt oraz planowane kierunki jej rozwoju,
- inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego,
- ocena mocnych i słabych stron miejscowości,
- opis planowanych przedsięwzięć,
- szacunkowe koszty planowanych przedsięwzięć,
- harmonogram planowanych przedsięwzięć.

Plan rozwoju miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi i jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie tego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu m.in. o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020.

Mieszkańcy Daromina zamierzają sięgnąć po środki unijne z perspektywy finansowej w okresie programowania na lata 2007-2013 oraz nowej perspektywy finansowej w okresie programowania na lata 2014-2020.

Opracowanie a następnie wdrożenie planu odnowy niesie ze sobą ponadto następujące korzyści dla społeczności lokalnej:

- zdynamizowanie rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości, dzięki pojawiającym się nowym możliwościom podejmowania działań rozwojowych,
- wzrost atrakcyjności życia społeczno – kulturalnego,
- wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców,
- wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości,
- aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska – miejscowości,
- stworzenie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

Niniejszy plan odnowy został opracowany przy współudziale Rady Sołeckiej sołectwa Daromin, mieszkańców wsi Daromin oraz pracowników Urzędu Gminy w Wilczycach.

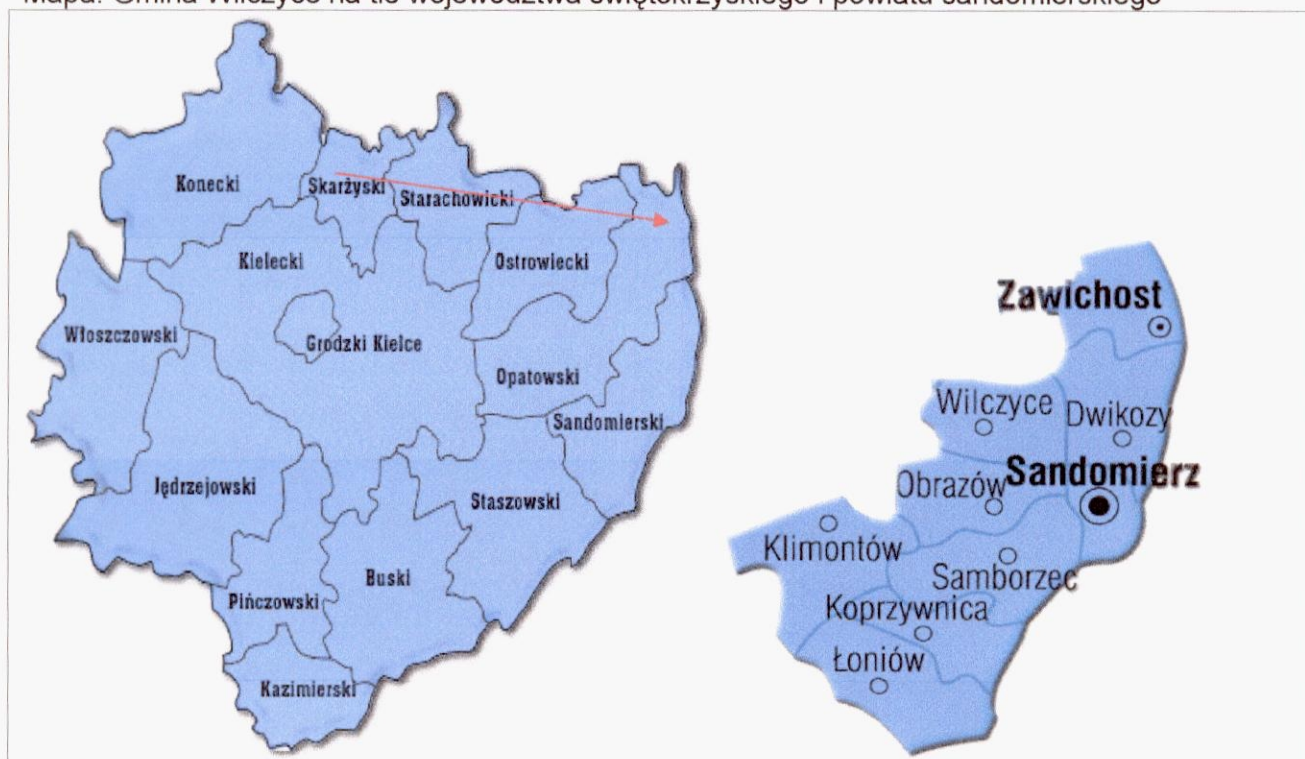
Plan Odnowy Miejscowości Daromin jest zgodny z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Wilczyce oraz Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilczyce w granicach sołectw gminy.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

2.1. Położenie geograficzne i przynależność administracyjna.

Gmina Wilczyce zajmuje powierzchnię o 6994 ha, położona jest w południowej zachodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie sandomierskim. Szczegółową lokalizację Gminy przedstawia mapa poniżej.

Mapa: Gmina Wilczyce na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu sandomierskiego

Źródło: www.gminy.pl

W skład Gminy Wilczyce wchodzi 16 sołectw (Bożęcina, Bugaj, Dacharzewo, **Daromin**, Dobrocice, Gałkowice — Ocina, Łukawa, Ocinek, Pęczyny, Pielaszów, Przewody, Radoszki, Tułkowice, Wilczyce, Wysiadłów, Zagrody). Ośrodek gminny mieści się w miejscowości Wilczyce i leży w środkowej części gminy. Gmina zlokalizowana jest w niewielkiej odległości od miasta Sandomierza. Inne pobliskie ośrodki miejskie to Ożarów, Staszów, Ostrowiec Świętokrzyski i Opatów. Odległość do Kielc, będącego największym miastem regionu i jednocześnie miastem wojewódzkim, wynosi 90 km.

Gmina Wilczyce sąsiaduje z następującymi Gminami: Dwikozy, Obrazów, Ożarów, Lipnik i Wojciechowice.
Daromin

Miejscowość Daromin to typowa podsandomierska wieś rolniczo - sadownicza. W większości gospodarstw uprawia się zboża oraz sady. W Darominie znajduje się świetlica wiejska, kościół, szkoła podstawowa wraz z gimnazjum i punktem przedszkolnym.

W chwili obecnej brakuje uporządkowanej przestrzeni, która stworzyłaby widoczne centrum omawianej miejscowości.

2.1. Rys historyczny.

Gmina Wilczyce położona jest we wschodniej części Wyżyny Kielecko – Sandomierskiej, w dolinie rzeki Opatówki, w pasie urodzajnych gleb lessowych. Administracyjnie położona jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie sandomierskim. Powierzchnia gminy wynosi 6994 ha. Zlokalizowana jest w bliskim sąsiedztwie miasta Sandomierz. Najbliższe ośrodki miejskie to Sandomierz, Ożarów, Staszów, Ostrowiec Świętokrzyski oraz Opatów. Odległość do Kielc – największego miasta regionu, a jednocześnie miasta wojewódzkiego, wynosi 90 km.

W skład gminy wchodzi 16 sołectw: Bożęcín, Bugaj, Dacharzów, **Daromin**, Dobrocice, Gałkowiec – Ocín, Łukawa, Ocinek, Pęczyny, Pielaszów, Przewody, Radoszki, Tułkowiec, Wilczyce, Wysiadłów oraz Zagrody.

Gmina Wilczyce ma bardzo dobre położenie geograficzne oraz charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną – poprzez teren gminy przebiega droga krajowa nr 79 (Warszawa – Kozienice – Ożarów – Sandomierz - Kraków), która to stanowi oś rozwojową gminy, zapewniając mieszkańcom dostępność do ośrodków administracyjnych powiatu i województwa, a także możliwość szybkiego przewozu płodów rolnych. Położenie Gminy Wilczyce w obrębie powiatu sandomierskiego przedstawiono na poniższej mapie.

Rys. 1. Mapa powiatu sandomierskiego

Daromin – wieś w Polsce położona w województwie świętokrzyskim, w powiecie sandomierskim, w gminie Wilczyce.

W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa tarnobrzskiego.

Kościół parafialny pw. Matki Bożej Królowej Polski, wybudowany w 1972 roku. Pierwszy, drewniany kościół z 1937 roku, projektu Michała Niedzielskiego, uległ zniszczeniu podczas walk w 1944 r.

3. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI MIEJSCOWOŚCI.

3.1. Zasoby przyrodnicze.

Obszary powiatu sandomierskiego, w tym Gmina Wilczyce charakteryzują się odmienną strukturą zagospodarowania terenu w stosunku do pozostałych obszarów województwa świętokrzyskiego. Gmina Wilczyce jest obszarem o najkorzystniejszych warunkach przyrodniczych do intensyfikacji rolnictwa.

Obszar ten wyznacza zasięg geograficzny zwartych płyt lessowych Wyżyny Sandomierskiej, posiadający najwyższą przydatność rolniczą gleb nie tylko w skali wojewódzkiej, ale także krajowej.

Główną jego cechą jest wyraźna dominacja funkcji rolniczych z rolnictwem towarowym, intensywnym, drobnoskalowym oraz rozwojowe tendencje w otoczeniu produkcji rolnej. Za najważniejsze elementy zagospodarowania, stabilizujące rozwój bazy ekonomicznej na tym obszarze uznaje się:

- duże zasoby gleb o najwyższej przydatności rolniczej klas bonitacyjnych I–III, na których względnie łatwo uzyskać można wzrost efektywności gospodarowania,
- gęstą sieć średnich i małych ośrodków osadniczych, skupiających przetwórstwo rolno-spożywcze związane z lokalną bazą surowcową oraz infrastrukturę ekonomiczną i społeczną, dostosowaną do potrzeb wsi i rolnictwa,
- utrwalone kierunki specjalizacji rolnictwa, zwłaszcza w ogrodnictwie.

Gleby na terenie Gminy Wilczyce mają wysoką przydatność ze względu na przynależność do I, II i III klasy bonitacyjnej.

Grunty w miejscowości Daromin.

Nazwa miejscowości							
Daromin							
Sady							
Klasa bonitacyjna							
I	II	IIIa	IIIb	IVb	V	Razem	
10,06[ha]	14,79 [ha]	7,48[ha]	0,58[ha]	0,40[ha]	0,00[ha]	34,34[ha]	
Grunty orne							
Klasa bonitacyjna							
I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	Razem
124,7500	342,5300	241,1500	26,3900	27,8300	7,9600	0,0000	770,6100

Źródło: Dane Urzędu Gminy Wilczyce

3.2. Zasoby kulturowe, infrastruktura techniczna i społeczna.

Wartość istniejącego zasobu zabytkowego ma znaczenie głównie lokalne i subregionalne. Charakterystyczną cechą zabytków nieruchomych gminy jest wyraźna dominacja drewnianej zabudowy mieszkalnej głównie z okresu międzywojennego, a także przewaga zabudowań kościelnych w pozostałych zasobach. Obecne układy urbanistyczne mają na ogół metrykę z XIX i początku XX wieku.

Należy podkreślić, iż teren Gminy Wilczyce zaliczony jest w klasyfikacji wojewódzkiej do obszarów o średnim nasyceniu zabytkami nieruchomymi (grupa 201 — 500 zabytków). W wykazie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach znajdują się w miejscowości Daromin n/w obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską według aktualnie obowiązującego rejestru zabytków.

Miejscowość

Obiekt

Daromin

Dom nr 44, drewn., pocz. XX

3.2.1 Stanowiska archeologiczne

Na terenie Gminy, szczególnie w obrębie doliny Opatówki, znajduje się znaczna ilość stanowisk archeologicznych, jak również wszystkie pozostałe zabytki architektury i budownictwa. Sama dolina posiada olbrzymie walory przyrodnicze i krajoznawczo – widokowe. Sugeruje się zatem utworzenie Parku Kulturowego.

Występują następujące stanowiska archeologiczne:

- Wilczyce 10 (88 – 73/10) – obozowisko, kultura magdaleńska, późny paleolit,
- Wilczyce 90 (88 – 73/353) – cmentarzysko kultur ceramiki sznurowej, złockiej i mierzanowickiej, neolit, wczesny okres epoki brązu,
- Wilczyce 17 (AZP 88 – 72/86) – pracownia krzemieniarska, kultura mierzanowicka,

Najcenniejszym miejscem wykopalisk archeologicznych jest stanowisko oznaczone jako Wilczyce 10 (AZP 88 – 73/10), położone na działce nr 373/9 w miejscowości Wilczyce, o powierzchni 1,95 ha. Stwierdzono na tym terenie pozostałości osadnictwa z co najmniej 3 okresów:

- Obozowisko ludności kultury magdaleńskiej z górnego paleolitu, pochodzące sprzed około 16 tysięcy lat (14 000 lat przed Chrystusem),
- Cmentarzysko szkieletowe, prawdopodobnie z grobami niszowymi (kultur ceramiki sznurowej lub złockiej) z późnego neolitu,
- Cmentarzysko szkieletowe z wczesnego okresu epoki brązu.

Jest to jedno z najważniejszych odkryć z epoki kamienia w ostatnich latach w Europie. Na niewielkiej badanej przestrzeni odkryto ponad 20 000 zabytków:

- z krzemienia i kamienia – narzędzia do obróbki drewna, kości, rogu i skór, elementy narzędzi złożonych i broni łowieckiej, ich półfabrykaty i odpadki produkcyjne,
- z kości i poroża – odkryto m. in. ostrza włóczni (oszczepów), elementy miotaczy harpunów, igły, szydła, w tym również wykonane z kości słoniowej (ciosów mamuta) z motywami ornamentacyjnymi.
- przedmioty sztuki – wykonane z kości słoniowej i krzemienia figurki kobiece (tzw. Venus paleolityczne), związane z wierzeniami religijnymi i magią. Znaleźiska bryłek ochry – czerwony barwnik służący do malowania ciał i malowideł naskalnych,
- znaleźiska zwierzęcych szczątków kostnych w liczbie ponad 6 000, w większości stanowiących odpadki konsumpcyjne. (polowano głównie na konie i nosorożce włochate, lisy polarne, zające bielaki, a także mamuty, suhaki zwane antylopami europejskimi, renifery, niedźwiedzie i bobry),

Jednym z najważniejszych odkryć jest znalezienie szczątków kilkuletniego dziecka.

3.3 Sytuacja społeczno-gospodarcza.

3.3.1. Charakterystyka miejscowej ludności.

- Daromin z liczbą 421 osób (stan na dzień 31.12.2013r.) są jedną z największych miejscowości w gminie.

Mieszkańcy Daromina utrzymują się głównie z rolnictwa. Wielu z nich dojeżdża do pracy w Sandomierzu i Opatowie. Kilkanaście osób wyemigrowało w celach zarobkowych za granicę.

3.3.2 *Zatrudnienie i bezrobocie w Gminie Wilczyce.*

Dane statystyczne uzyskane z powiatowego urzędu pracy w Sandomierzu wskazują, iż poziom bezrobocia w Gminie Wilczyce ulega wahaniom, wykazując przy tym tendencję spadkową. W 2013 roku odnotowano spadek bezrobocia o 7,5% w stosunku do roku 2011.

Należy zaznaczyć, że dominującą grupą bezrobotnych są mężczyźni. Według podziału czasu pozostawania bez pracy dominują osoby pozostające w rejestrze bezrobotnych od 12 miesięcy lub dłużej (ponad 60%).

Należy podkreślić, iż poprawa sytuacji na Wilczyckim rynku pracy jest związana ze spadkiem bezrobocia w całym Powiecie Sandomierskim oraz Województwie Świętokrzyskim. Tendencje te obrazuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Wilczyce i Powiecie Sandomierskim w latach 2008 - 2013

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013
L. bezrobotnych w Gminie Wilczyce	185	196	200	229	246	245
L. bezrobotnych w Powiecie Sandomierskim	3 875	4356	4 295	4 704	4759	5030
% bezrobotnych w Gminie zarejestrowanych w PUP w Sandomierzu	4,77%	4,50%	4,66%	4,87%	5,17%	4,87%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu
Dane podane zgodnie ze stanem na koniec IV kwartału każdego roku kalendarzowego

3.3.2. *Aktywność gospodarcza na terenie wsi.*

Na terenie Daromin występują podmioty gospodarcze. Miejscowość ma charakter typowo rolniczy. W ogólnej liczbie 170 gospodarstw rolnych, przeważają gospodarstwa małe do 8 ha, co jest charakterystyczne dla całej gminy Wilczyce. W miejscowości brak jest gospodarstw agroturystycznych oraz zorganizowanych form aktywności społecznej mieszkańców.

Miejscowość Daromin to typowa duża wieś podsandomierska wieś rolniczo - sadownicza.

3.3.3 *Pomoc społeczna na terenie Gminy Wilczyce.*

Opiekę społeczną mieszkańcom gminy zapewnia Gminny Ośrodek Opieki Społecznej w Wilczycach. Głównymi kierunkami działalności ośrodka jest pomoc finansowa i praca socjalna na rzecz mieszkańców gminy w tym byłym pracownikiem PGR – w sumie około 50 rodzin. Udziela nie tylko stałych zasiłków, ale również pomocy w przypadkach klęsk żywiołowych, które dotyczą Gminy. W ostatnich latach głównym problemem jest susza, szczególnie uciążliwa dla rolników. W 2012 roku ta forma pomocy została udzielona aż 200 osobom (ponad 37% więcej niż w 2010

roku). Od 2004r. OPS realizuje system wsparcia rodzin, świadczenia rodzinne tj. zasiłki rodzinne z dodatkami oraz świadczeniem opieki udzielono 9 osobom zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne). Od 2005r. prowadzi zaliczki alimentacyjne dla osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych, gdy prowadzona egzekucja świadczeń od dłużnika jest bezskuteczna oraz prowadzi postępowanie wobec dłużnika. W 2005r. OPS płaciła za pobyt 2 osób w domach pomocy społecznej.

Z zakresu realizacji zadań własnych Gminy OPS udziela zasiłków okresowych. Rośnie liczba udzielanych zasiłków z powodu bezrobocia i niepełnosprawności. Spada natomiast ilość udzielanych świadczeń z zakresu zasiłków celowych i w naturze z powodu ograniczonych środków finansowych.

Liczba osób dotkniętych nałogiem alkoholowym utrzymuje się w Gminie na stosunkowo niskim poziomie i oscyluje wokół 12 – 18 osób. Niepokojąca jest jednak ilość osób współzależniących od alkoholu, tj. rodzin osób, których dotyczy nałóg alkoholowy. Najczęściej są to dzieci, które nie mogą rozwijać się w normalnie funkcjonującej rodzinie.

4. ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO (ANALIZA SWOT).

Podczas sporządzania Planu odnowy miejscowości Daromin na lata 2014-2021, Gmina Wilczyce zostały określone czynniki decydujące o możliwości realizacji priorytetów, tzw. mocne strony oraz bariery w realizacji tych priorytetów, tzw. słabe strony. W poniższych zestawieniach zostały wyszczególnione mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

SILNE STRONY

- dostęp do infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, gazowa i telekomunikacyjna)
- dobre położenie komunikacyjne umożliwiające dostęp do większych ośrodków i innych obszarów gminy
- duży udział ludzi młodych w strukturze wiekowej mieszkańców,
- duża atrakcyjność zasobów przyrodniczych i ukształtowania terenu Daromina
- czyste środowisko,
- istniejący budynek świetlicy wiejskiej,
- dobre warunki do rozwoju agroturystyki,
- bogate tradycje kulturowe,
- potencjał ludzki (intelektualny) w miejscowości,

SŁABE STRONY

- nie wystarczający poziom infrastruktury drogowej,
- zbyt mała liczba działających podmiotów gospodarczych
- brak miejsc do spotkań plenerowych,
- zbyt mała liczba imprez integrujących,
- niedostateczna liczba animatorów życia społecznego,
- problemy z pozyskiwaniem inwestorów zewnętrznych i tworzeniem nowych miejsc pracy,

SZANSE

ZAGROŻENIA

- możliwość dofinansowania krajowego i zagranicznego,
- sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich,
- popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze i ekologiczne,
- możliwość pozyskania bezzwrotnych środków z funduszy strukturalnych na działania związane z aktywizacją społeczności lokalnej i działania z zakresu kultury,
- możliwość zagospodarowania nieużytków,
- brak funduszy własnych na realizację przedsięwzięć,
- trudna konkurencja z miejscowościami położonymi w sąsiednich gminach,
- emigracja młodych i wykształconych mieszkańców z Gminy do ośrodków miejskich,
- przejawy patologii społecznych: alkoholizm, przemoc w rodzinie,
- brak tendencji do samoorganizowania się – przyjmowanie postawy bierności życiowej.

4.1. Zidentyfikowane problemy

Wykaz problemów dotyczących społeczności miejscowości Daromin:

- Spadek liczby ludności,
- Emigracja młodych i wykształconych mieszkańców do ośrodków miejskich,
- Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (groźba wykluczenia społecznego części społeczeństwa),
- Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej,
- Rosnąca liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Wysoki udział osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł utrzymania,
- Przejaw patologii społecznych: alkoholizm, przemoc w rodzinie,
- Niewystarczająca liczba mieszkań oddawanych do użytkowania na przestrzeni ostatnich lat,
- Brak tendencji do samoorganizowania się – przyjmowanie postawy bierności życiowej,
- Niskie poczucie dobra wspólnego,
- Niewystarczający poziom szkolnictwa,
- Zbyt niski poziom komputeryzacji
- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych
- Rozproszony charakter oraz zły stan zabudowy w gminie,
- Pogarszający się stan infrastruktury drogowej oraz wyeksploatowana infrastruktura komunikacyjna.

5. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU.

5.1. Wizja rozwoju miejscowości.

Daromin ma stać się wsią nowoczesną i estetyczną, miejscem wypoczynku dla jego mieszkańców. Ponadto Daromin ma być wsią gospodarną, przyjazną ekologicznie i atrakcyjną pod względem rekreacyjnym. Społeczeństwo dzięki dalszej współpracy i działaniu dla dobra wszystkich mieszkańców w przyszłości powinno osiągnąć wyższy stopień integracji.

W miejscowości Daromin panuje trudna sytuacja ekonomiczna jej mieszkańców. Ponadto brak dostępu do instytucji kultury i sportu (kino, teatr, opera, galeria, kawiarnia, muzeum, kluby) ma to niekorzystny wpływ na pełne wykorzystanie swojego potencjału intelektualnego, co dyskryminuje ją w stosunku do młodzieży miejskiej i szereguje w niższej kategorii.

Czynniki te w połączeniu z ograniczonymi możliwościami finansowymi samorządów lokalnych tworzą barierę dla rozwoju inwestycji przeznaczonych na działalność kulturalną i informacyjną w danej gminie. Niekorzystne warunki życia na wsi sprawiają, że wielu młodych ludzi wyraża gotowość migracji do miasta, co w przyszłości może przyczynić się do degradacji demograficznej miejscowości Daromin. **Budynek świetlicy w Darominie jest jedynym budynkiem użyteczności publicznej w we wsi, w której skupia się życie kulturalne społeczności. Tradycyjnie jest to miejsce, w którym organizuje się różnego rodzaju spotkania (np. koło gospodyń wiejskich, narady), gdzie odbywają się próby lokalnych zespołów artystycznych, a także gdzie organizowane są zabawy, itp. Obecna sytuacja stwarza wielką możliwość poszerzenia funkcji społeczno-kulturalnej oraz rozwoju funkcji edukacyjnej budynku i uczynienia z niej, dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii, instytucji stymulującej wszechstronny i dynamiczny rozwój danej społeczności lokalnej oraz zapobiegającej marginalizacji społecznej i gospodarczej obszarów wiejskich. Projekt dotyczy remontu budynku świetlicy wiejskiej.**

W miejscowości Daromin dominującym rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej jest rolnictwo. Zadania mające na celu wsparcie rozwoju rolnictwa będą polegać głównie na tworzeniu warunków sprzyjających wzrostowi konkurencyjności gospodarstw rolnych, organizacji lokalnego rynku dystrybucji produktów rolnych poprzez wykonywanie analiz możliwości produkcyjnych i przechowalniczych, identyfikację możliwych źródeł zbytu produktów rolnych (np. w Sandomierzu, Kielcach, Opatowie, Ostrowcu Św. oraz na rynkach i placach hurtowych,) zawieranie umów producent – przetwórcą. W ramach wsparcia planuje się również wdrażanie i upowszechnianie intensywnego rolnictwa poprzez wprowadzanie nowych gatunków uprawowych i hodowlanych, upowszechnianie racjonalnych zasad stosowania nawozów mineralnych oraz stosowania i przechowywania nawozów organicznych oraz racjonalizowanie stosowania pestycydów poprzez atestację i modernizację opryskiwaczy oraz popularyzowanie biologicznych metod zwalczania szkodników i chorób, jak również właściwej agrotechniki ograniczającej zachwaszczanie pól.

W miejscowości Daromin jak i w całej gminie występuje potrzeba wsparcia rozwoju turystyki oraz promocję walorów miejscowości. W związku z tym należy rozpropagować walory gminy oraz wyeksponowanie wartościowych obiektów zabytkowych i muzealnych, tradycyjnych wartości historycznych, ochronę dziedzictwa kulturowego i regionalnego, a także elementów tradycji, dbałość o zabytki kultury materialnej i zorganizowanie ciekawych tras turystycznych szlakiem stanowisk archeologicznych i atrakcji przyrodniczych występujących w miejscowości Daromin.

5.2. Opis planowanych przedsięwzięć.

Mieszkańcy Daromina planują zrealizować na terenie swojej miejscowości następujące zadania:

Zadanie 1

Remont wraz z zakupem dodatkowego wyposażenia budynku świetlicy wiejskiej.

Opis stanu istniejącego:

Obecnie budynek pełniący funkcję świetlicy wiejskiej znajduje się w stanie wymagającym remontu ze względu na brak środków finansowych na jego remont ulegał i ulega nadal stopniowej degradacji. Obiekt ten budowany był przy zastosowaniu przestarzałych, nieefektywnych i nieekologicznych technologii. Nieszczelna stolarka okienna, niedocieplone ściany i stropy, oraz przestarzałe pokrycie dachowe jak również niewystarczające środki na ogrzewanie tegoż obiektu powoduje jego zawilgocenie, a w wielu przypadkach także zagrzybienie. Stąd też nieodzowne jest

przeprowadzenie remontu obiektu celem przystosowania go pod kompleksową działalność świetlicy wiejskiej. W szczególności konieczne jest wykonanie docieplenia elewacji zewnętrznej, oraz zmiana pokrycia dachowego.

Opis przedsięwzięcia:

Poprzez remont wraz z doposażeniem możliwe będzie skuteczniejsze promowanie regionu, przez internet. Nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców na terenach wiejskich. Łatwiejsze stanie się kultywowanie lokalnej tradycji. Przedmiotem projektu jest remont z doposażeniem budynku świetlicy w Darominie. Nastąpi to poprzez realizację następujących działań.

- 1) Remont połączony z modernizacją oraz doposażeniem budynku świetlicy wiejskiej:
  - 1) wymiana pokrycia dachowego wraz z orynnowaniem na blachodachówkę lub blachę trapezową,
  - 2) remont instalacji elektrycznej,
  - 3) wykonanie docieplenia styropianem elewacji zewnętrznej budynku,
  - 4) zagospodarowany zostanie teren wokół budynku, wraz z przebudową ogrodzenia.
  - 5) montaż ogrzewania w budynku świetlicy,
  - 6) zakup dodatkowego wyposażenia do świetlicy wiejskiej.

Zadanie 2

Budowa placu zabaw w miejscowości Daromin.

Opis stanu istniejącego:

Na terenie miejscowości brak jest placu zabaw.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się wykonanie placu zabaw poprzez ustawienie następujących urządzeń zabawowych), rekreacyjnych:

- piaskownica,
- huśtawka równoważna podwójna,
- huśtawka dwuosobowa wahadłowa,
- karuzela krzyżowa,
- ławka drewniana,
- kosz na śmieci,
- bujak sprężynowy,
- zestaw zabawowy

Teren placu zabaw zostanie obsiany trawą i ogrodzony.

Zadanie 3

Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni na cele rekreacyjne.

Opis stanu istniejącego

Obecnie na terenie miejscowości brak jest miejsca odpoczynku i rekreacji.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się dwuetapowe zagospodarowanie terenu:

I etap: usunięcie zakrzaceń, niwelacja terenu, nasadzenia zieleni. Zamierza się wyznaczyć miejsca na ognisko i kamienny grill. Ponadto planuje się montaż ławeczek i koszy na śmieci.

II etap: utworzenie boiska sportowego wielofunkcyjnego, z przeznaczeniem do gry w siatkówkę. Konieczne jest wyrównanie lokalnych nierówności i uzupełnienie murawy poprzez wysianie trawy oraz naniesienie linii boiska. Planuje się zakup następującego wyposażenia:

- siatka do gry w siatkówkę,
- ławki drewniane,
- kosze parkowe na śmieci,
- stojak na rowery.
- nasadzenie krzewów ozdobnych.

Zadanie 4

Budowa chodników

Opis stanu istniejącego

Wzdłuż drogi prowadzącej do świetlicy wiejskiej dla zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje budowy chodnika i położenie na chodniku masę mineralno asfaltową bądź ułożenie kostki brukowej.

Zadanie 5

Budowa ekologicznego oświetlenia ulicznego zasilanego kolektorami słonecznymi wzdłuż dróg gminnych i placów.

Opis stanu istniejącego.

Z powodu braku środków finansowych Gmina Wilczyce włącza oświetlenie uliczne tylko w okresie jesiennym i zimowym. Dlatego też w okresie wiosny i lata drogi powiatowe przebiegające przez całą miejscowość są nieoświetlone, a niektóre odcinki nie posiadają w ogóle oświetlenia. Ponieważ w/w droga nie posiada chodników, dlatego też piesi poruszają się po jezdni, co zagraża ich bezpieczeństwu.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się budowę 100 szt. słupów z lampami energooszczędnymi i kolektorami słonecznymi zasilanymi energią słoneczną umiejscowionych wzdłuż dróg i placów oraz najbardziej niebezpiecznych miejscach. Następnie zostanie zdemontowane istniejące nie ekonomiczne oświetlenie uliczna zlokalizowane na słupach elektrycznych.

Zadanie 6

Budowa oraz właściwe oznakowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i pieszych, punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych.

Opis stanu istniejącego.

Oznakowania ścieżek rowerowych i pieszych są mało widoczne jak również brak jest wydzielonych szlaków i ścieżek brak jest punktów widokowych i miejsc biwakowych.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się poprawę oznakowania szlaków i ścieżek oraz budowę nowych ścieżek rowerowych i pieszych wzdłuż urokliwej doliny rzeki Opatówki. Zamierza się również utworzenie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych dotyczących miejscowości Daromin i jej dziedzictwa kulturowego oraz w znaczny sposób przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej wsi.

Zadanie 7**Odnowa przydrożnych kapliczek, krzyży, pomników oraz innych elementów stanowiących spuściznę kultury i historii społeczności lokalnej****Opis stanu istniejącego.**

Znajdujące się na terenie miejscowości miejsca kultu są odnawiane przy udziale skromnego budżetu wsi.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się odnowienie w sposób gruntowny przydrożnych krzyży i kaplic o raz miejsc pamięci znajdujących się na terenie wsi. Remonty przedłużą żywotność obiektów oraz przyczyni się do kultywowania dziedzictwa.

Zadanie 8**Obudowa i remont dróg lokalnych na terenie miejscowości.****Opis stanu istniejącego.**

Znajdujące się na terenie miejscowości drogi wymagają remontu i odbudowy, są uszkodzone, zbyt wąska szerokość asfaltu brak poboczy uszkodzenia istniejących nawierzchni, brak rowów odwadniających.

Opis przedsięwzięcia:

Planuje się odbudowę, remont w sposób gruntowny dróg na terenie miejscowości będących własnością Gminy Wilczyce.

5.3. Szacunkowy kosztorys i harmonogram planowanych przedsięwzięć.

LP.	NAZWA ZADANIA	SZACUNKOWY KOSZT	PLANOWANY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADANIA
1.	Remont z zakupem dodatkowego wyposażenia do budynku świetlicy wiejskiej	200.000,00	2014r. – 2021r.

2.	Budowa placu zabaw w miejscowości Daromin	55.000,00	2014r. – 2021r.
3.	Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni na cele rekreacyjne.	100.000,00	2014r. – 2021r.
4.	Budowa chodników	200.000,00	2014r. – 2021r.
5.	Budowę 100 szt. słupów z lampami energooszczędnymi i kolektorami słonecznymi zasilanymi energią słoneczną.	200.000,00	2014r. – 2021r.
6.	Budowa oraz właściwe oznakowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i pieszych, punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych.	100.000,00	2014r. – 2021r.
7.	Odnowa przydrożnych kapliczek, krzyży, pomników oraz innych elementów stanowiących spuściznę kultury i historii społeczności lokalnej	100.000,00	2014r. – 2021r.
8.	Odbudowa i remont dróg lokalnych na terenie Daromina	2 000 000,00	2014r. – 2021r.

Na realizację zadań zdefiniowanych przez mieszkańców Daromina, planuje się pozyskać środki unijne m.in. w ramach pozostałych środków z działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz ze środków PROW na lata 2014-2020.

Realizacja w/w działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez pomoc przyznawaną na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi.

Działanie będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

(Podpis przewodniczącego zebrania wiejskiego)

**RADA GMINY
WILCZYCE
woj. świętokrzyskie**

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Leszek Salata